

Communication actions as a National Network

Flemish Rural Network

Co-funded by
the European Union

Thematic brochures

- ▶ **Communication of the CAP measures**
- ▶ **Interviews of farmers and researchers**
- ▶ **Focusing on topics with a high value for society**

[Agriculture and nature, hand in hand](#)

[Dealing with drought and heavy rainfall as a farmer in Flanders](#)

Thematic brochures

- More context and background
- Have a longer lifespan

"BIJ BOSLANDBOUW KAN JE PERFECT TWEE TEELTEN MET ELKAAR COMBINEREN"

– Kathy Kleinjans, Schelle

Ze is jong en heeft nog heel veel toekomstplannen: een varkensparadijs met nog meer bomen en struiken, een uitgebreide bloemenpluktuin voor de passanten én een 'farm to table' waar je kunt komen eten wat er op de boerderij gekweekt wordt. Kathy Kleinjans uit Schelle is 26 en nog maar anderhalf jaar boerin.

Kathy heeft geen landbouwroots en het scheelde geen haar of ze ging helemaal iets anders doen na haar opleiding biotechnologie. Tot ze kreeg van een professor die haar met zijn passie voor boslandbouw (agroforestry) inspireerde. "Ik koos voor de optie landbouwkunde en ik merkte dat die combinatie van enerzijds een grote impact te kunnen hebben op het milieu en anderzijds voedsel kweken en zo aan een primaire nood tegemoet komen me hard aansprak."

En dus, toen Kathy afstudeerde in de zomer van 2019, overtuigde ze haar ouders om haar de 7,5 hectare landbouwgrond rond hun huis in Schelle te laten bewerken voor haar

biologisch landbouwbedrijf Forestree. Kathy krijgt bio-heraatsen voor grasklaver en grasland, en steun voor de maatregel boslandbouw waarmee ze een deel van de aanplant van fruit- en notenbomen terugbetaald krijgt.

Kathy: "Bij boslandbouw kan je perfect twee teelten met elkaar combineren. De bomen zorgen voor zo veel voordelen dat het bijna triest is om dieren in een weide te zien waar geen bomen in staan. Bomen hebben wortels en die wortels pompen nutriënten op uit diepere lagen die dan weer beschikbaar komen voor de teelt tussen de bomen die oppervlakkiger wortelt. De bomen voorzien daarnaast ook in een habitat voor allerlei andere dieren."

Kathy houdt ook dieren volgens de biologische methode, die ze onder andere kweekt voor het vlees. Daar zit haar voornaamste opbrengst. Ze houdt varkens en schape, en verhandelt de eieren van haar kippen.

Voor haar kippen bouwde Kathy twee mobiele stallen. "Want ik werk met een rotatiesysteem. De schape worden naargelang de grasgroei om de twee dagen verplaatst, de kippenmobiel komt daarna op die plek en zo gaan die twee diengroepen alle velden rond. De kippen blijven rond de kippenmobiel en op dat stukje heb je dan snel puntvervuiling door nitraat en geraakt de grond uitgedroogd. Doordat je de kippen dan heel de tijd verplaatst, krijg je minder puntvervuiling en wordt de grond minder kaal."

"Deze zomer ga ik voor het eerst proberen om na de kippen mijn varkens te laten komen. De varkens gaan dan iets langer blijven, maar om de maand schuiven die dan ook door. Ze krijgen wel een iets groter perceel. Op die manier heb je een korte impact op het stuk gras en eten de varkens een beetje van alles." Als de dieren gepasseerd zijn, krijgt het perceel in kwestie dan drie maanden rust vooraleer er opnieuw een dier op komt. Kathy: "Dan kan dat stuk grond veel beter recupereren en dan kun je meer ondergrondse biomassa aanmaken. Dat is het idee daarachter."

Het lams- en varkensvlees en de eieren verkoopt ze via een groentenboerderij naast de deur, die aangesloten is bij een CSA-netwerk (Community Supported Agriculture). "We zijn goed bevriend en zijn eigenlijk complementair. En op termijn is het wel de bedoeling dat ik mee instap in het CSA-netwerk."

Als ze kijkt naar de toekomst, wil Kathy de boslandbouw uitbreiden met nog meer fruitbomen. En daartussen wil ze stikstofixerende struiken planten die stikstof uit de lucht halen, omvormen tot nitraten en zo de grond voeden. "Om een zelfonderhoudend systeem te creëren, heb je per twee fruitbomen een stikstofixerende struik nodig. En dan wil ik tussen de bomen, die nu op rijen staan, ook nog graag struiken met kleinfruit planten. Zo ontstaan er drie lagen."

Voor haar varkens wil ze graag een paradijs maken. "Behalve de plannen voor extra struiken, zouden we een vijftal bomenrijen dichter bijeen zetten." De varkens zouden dan op termijn ook kunnen smullen van de noten én we zorgen op die manier ook voor een corridor voor andere dieren.

Nog op de toekomstplanning: de bloemenpluktuin vergroten en vleeskippen kweken. "Eigenlijk wil ik graag een heel divers aanbod hebben, een beetje zoals vroeger toen je alles op de boerderij vond."

"Wat ik ook nog heel graag wil doen, is 'farm to table'. Dat mensen hier kunnen eten wat bij ons groeit. Korte keten maar dan met klaargemaakte gerechten of picknickmanden", vertelt Kathy enthousiast. "Ik wil écht dat er meer volk naar de boerderij komt want veel mensen zijn de link verloren met waar hun eten vandaan komt." ♦

MAATREGELLEN

"Er zijn hier geen grote hellingen en toch is elk perceel vatbaar voor erosie."
– Stijn De Wulf, landbouwer in Ledegem

Stijn De Wulf runt een gemengd landbouwbedrijf met melkvee en akkerbouw in Ledegem. In 2009 nam hij het bedrijf over van zijn ouders. Tijdens een excursie van het Vlaams Ruraal Netwerk ontmoeten we hen op zijn bedrijf. Het is een gangbaar bedrijf met veel aandacht voor agro-ecologie. Met ongeveer 100 hectare landbouwgrond, waarvan 20 hectare grasland, en 75 melkkoelen, is Stijn voortdurend op zoek naar manieren om zijn bedrijf duurzamer te maken.

"KRUIDENRIJKE GRASLANDEN MOETEN NIET ONDERDOEN"
Na enkele jaren ervaring met grasklaver, experimenteert Stijn sinds 2022 met graskruiden. Deze overgang kost tijd. Stijn legt uit: "Als je grasklaver of graskruiden bemest zoals gangbaar grasland gaat dat niet goed. Je moet minderen met kunstmest, want graskruiden hebben dat niet nodig om tot een grote massa te komen." Momenteel heeft Stijn vijf hectare graskruiden en acht hectare grasklaver. Dit najaar zaait hij nog eens vijf à zes hectare graskruiden in. Op termijn wil hij al zijn graskruiden omzetten naar kruidenrijke graslanden. Deze bestaan uit wel 20 plantensoorten zoals weegbree, chicorei en verschillende soorten klaver. De grote diversiteit aan planten benut beter het potentieel van de bodem. Sommige soorten wortelen tot wel 80 cm diep. In tegenstelling tot Engels raigras dat oppervlakkig wortelt, geraken deze planten langer aan water in periodes van droogte. "Sinds het inzaaien van de kruidenrijke graslanden hebben we nog geen echt droge jaren gehad, maar ik geloof dat het grasland zelfs dan productief blijft", zegt Stijn. Verschillende plantensoorten hebben verschillende vereisten in water en nutriënten. Soorten die het door omstandigheden (bv. droogte) minder doen, worden gecompenseerd door andere soorten. Ook in natte periodes moeten kruidenrijke graslanden niet onderdoen voor Engels raigras. Stijn: "Als je het totale plaatje bekijkt, zijn kruidenrijke graslanden voordeliger. Een klassiek grasland met een weinig kunstmest zou minder produceren." Op termijn zouden de kruidenrijke graslanden genoeg eiwit moeten leveren, waardoor er minder krachtvoer aangevoerd kan worden.

Demonstratieprojecten zijn belangrijk bij het verspreiden van duurzame praktijken en nieuwe technieken. Via demonstraties worden onderzoeksresultaten vertaald naar de praktijk en berekenen ze de landbouwers, jaarlijks oproepen voor het indienen van projectvoorstellen zijn steeds gekoppeld aan actuele thema's. In 2020 was er een specifieke oproep voor projecten gelinkt aan hette- en droogteproblemen. In 2021 was er bij zeven van de acht projecten aandacht voor waterkwaliteit.

"Een weerbare bodem helpt niet enkel in extreem droge jaren, maar ook in extreem natte jaren."

– Elise Vandewoestijne, onderzoeker bij het Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt Oost-Vlaanderen (PCG) en Simon Verreкт, voormalig onderzoeker en adviseur bij Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant

SLIM ONSPRINGEN MET IRRIGATIEWATER
Het demonstratieproject 'Capitaal: Optimale Water Applicatie' zet in op de besparing van water door slim om te springen met irrigatie. Het project bouwt voort op het succesvolle demonstratieproject 'Bereideerd beregenen van openluchtgroenten en aardappelen' met het doel land- en tuinbouwers te ondersteunen bij het optimaliseren van hun waterbeheer. Het project wordt gecoördineerd door het PCG waar Elise Vandewoestijne het project opvolgt. Ze legt ons het belang van dit project uit: "Bij droogte en waterschaarste is het beregenen van gewassen met hemel, oppervlakte of grondwater vaak niet meer vanzelfsprekend. Bovendien wijzen klimaatvoorspellingen op meer extremen in de toekomst, met langere periodes van droogte en hitte tijdens het groeiseizoen. Duurzaam en bereideerd ontspringen met water is dus de boodschap. Een landbouwer moet kiezen op maat van zijn bedrijf want door een verschil in teelt, bodemtype en waterbeschikbaarheid is dit voor elk bedrijf anders." De Beregeningsstool werd in het

leven groepen om hierbij te helpen. De tool geeft inzicht in de waterbehoefte van de voornaamste teelten afhankelijk van de plantdatum en de bodemsomstandigheden. Zo kan de landbouwer, in periodes van droogte, het schaarse water zo efficiënt mogelijk inzetten. Daarnaast geeft de beregeningsstool een inschatting of de teelten rendabel blijven. De website bevat ook infographics over traditionele en meer geavanceerde (precisie) beregeningstechnieken. Dit helpt de landbouwer om op de hoogte te blijven van nieuwe technieken die zinvol kunnen zijn in het bedrijf.

Simon staat de bezoekers te woord tijdens een demotag van Bodemkracht. © Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant

Co-funded by the European Union

Campaing around Europe Day: Europe is closer than you think

Co-funded by
the European Union

Market in Leuven during Europe day

- ▶ Bringing farming closer to the public
- ▶ Farmer handing out own local ice-cream
- ▶ Quiz where participants could win local flowers

Co-funded by
the European Union

Campaign 2025: Radio on campus

- ▶ Campaign created together with communication students
- ▶ Europe is 'close to bed'
- ▶ Influencer does interviews on college campuses

Co-funded by
the European Union

7/05/2025 | 6

*AI-generated images

Questions?

Peter Dewitte

Peter.dewitte@lv.vlaanderen.be